

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Militarismens Fallit

Citation: Larsen, Karl: "Militarismens Fallit", i Larsen, Karl: *Militarismens Fallit*, Nyt Nordisk Forlag, 1919, s. 28. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_18-shoot-idm139929086068880/facsimile.pdf (tilgået 28. oktober 2021)

Anvendt udgave: Militarismens Fallit

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

det — som *Treitschke* siger — »ikke engang lykkedes en Jernvilje som Frederik Wilhelms nogensinde blot tilnærmelsesvis at naa op til det Antal Tropper, som foresvævede ham«. Og hans Søn fjernede sig fra Faderens Tilløb til Gennemførelsen af en almindelig national Soldaterpligt. Undtagelserne blev under den store Fritz bestandig flere, hans berømteste Hære, hvori Officerskorpset holdt virkelig national Begejstring og Lidenskab oppe, bestod helt overvejende af hvervet Mandskab. *Scharnhorst* var det, som under Arbejdet paa Prøjsens Genrejsning efter Nederlaget mod Napoleon — i 1808 — vendte tilbage til Grundtanken fra Frederik Wilhelms Cantonreglement, inspireret af en ny Tid, der i de franske Revolutionshære havde kaldt alle et Lands kampdygtige under Fanerne til Forsvar for Republikken; han udformede senere militært Tanken om en saadan virkelig almindelig Værnepligt uden det Stillingssystem, Napoleon havde anvendt. Og gennem langt og energisk Arbejde, under baade hæmmende og æggende Modstand, fejrede den almindelige Værnepligt i Tredserne sin fulde Gennemførelse i Prøjsen, indtil dens System i 1870 stod sin Prøve baade militært og tysknationalt.

En prøjsisk Junker var Tysklands store nationale Statsmand, og med uimodstaelig Kraft trængte nu den Aand, der tidligt havde udviklet sig indenfor prøjsisk Hærvæsen og Administration,

ud i hele det tyske Samfundslegeme. Den *prøjsiske* »Militarisme« blev til en *tysk* Militarisme, der uniformerede, kan man godt sige, alle de tyske Lande og de tyske Befolkninger ud i saa at sige alle Beskæftigelser.

Gennem den almindelige Værnepligts Højskole for hele den tyske Befolknings voksne mandlige Ungdom bredte denne Nationalmilitarisme sig med det hele prøjsiske Opdragelsessystem i Følge over alle tyske Lande.

Der udvikledes en tysk Nationalmilitarisme, som blev et af Nutidens ejendommeligste Kulturfænomener og faktisk — hvad jeg i Begyndelsen af Krigen andet Steds har udtalt — »den betydeligste Kulturværdi, det moderne Tyskland overhovedet har udviklet, Tysklands egentlig originale Indsats i Nutidskulturen«. Den betød en gennem utrættelig Flid og uselvsk Hengivelse, i Menneskealdre oparbejdet, kæmpemæssig Organisation af Viden og Kunnen, Underordningsevne og Førerdygtighed, Forudseenhed og Vovemod, altsammen baaret oppe af en religiøst opfattet Offervillighed indtil Døden. —

Militær Uddannelse maa nødvendigvis uddanne Sansen for selv det tilsyneladende ubetydeligste, fordrer pinlig beregnet og beregnende Nøjagtighed, kræve Forudseenhed, lynsnar Beslutsomhed, hensynsløs Sætten Energien ind — altsammen under Bevidstheden om, at vedkommende Individ i det